
Samvada or Akhyana sukta from Rigveda Samhita Mandala 10

సంవాద అథవా ఆఖ్యాన సూక్త ఋగ్వేద సంహితా మణ్డల ౧౦

Document Information

Text title : samvAdasUKta Rigveda saMhitA maNDala 10

File name : samvAdasUKta.itx

Category : sUKta, veda, svara, rigveda

Location : doc_veda

Author : Vedic Tradition

Description-comments : Samvada sUKta comprises conversation between

Latest update : September 2, 2012

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 3, 2021

sanskritdocuments.org

సంవాద అథవా ఆఖ్యాన సూక్త ఋగ్వేద సంహితా మణ్డల ౧౦

Pururava-Urvashi conversation as Samvada Sukta

హయే జాయే మనసా తిష్ఠ ఘోరే వచాంసి మిశ్రా కృణవావహై ను ।
న నౌ మన్తా అనుదితాన ఏతే మయస్కరన్పరతరే చనాహన్ ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౧
కిమేతా వాచా కృణవా తవాహం ప్రాక్రమిషముషసామగ్రియేవ ।
పురూరవః పునరస్తం పరేహి దురాపనా వాత ఇవాహమస్మి ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౨
ఇషుర్న శ్రియ ఇషుధేరసనా గోషాః శతసా న రంహిః ।
అవీరే క్రతౌ వి దవిద్యుతన్నోరా న మాయుం చితయన్త ధునయః ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౩
సా వసు దధతీ శ్వశురాయ వయ ఉషో యది వష్ట్యన్తిగృహాత్ ।
అస్తం ననక్షే యస్మిజ్ఞాకన్దివా నక్తం శ్నథితా వైతసేన ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౪
త్రిః స్మ మాహ్నుః శ్నథయో వైతసేనోత స్మ మేఽవ్యత్యై పృణాసి ।
పురూరవోఽను తే కేతమాయం రాజా మే వీర తన్వగ్నస్తదాసీః ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౫
యా సుజ్ఞార్ణిః శ్రేణిః సుమ్నా పిర్హదేచక్షుర్న గ్రన్థిసీ చరణ్యుః ।
తా అజ్ఞాయోఽరుణయో న సస్రుః శ్రియే గావో న ధేనవోఽనవన్త ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౬
సమస్మిజ్ఞాయమాన ఆసత గ్నా ఉతేమవర్ధన్నద్యఃః స్వగూర్తాః ।
మహే యత్వా పురూరవో రణాయావర్ధయన్తస్యహత్యాయ దేవాః ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౭
సచా యదాసు జహతీష్వత్కమమానుషీషు మానుషో నిషేవే ।
అప స్మ మత్తరసన్తి న భుజ్యస్తా అత్రసన్తస్పృశో నాశ్వాః ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౮
యదాసు మర్తో అమృతాసు నిస్సృక్సం షోణీభిః క్రతుభిర్న పృక్ష్యే ।
తా ఆతయో న తన్వః శుమ్భత స్వా అశ్వాసో న క్రీశయో దన్తశానాః ॥ ౧౦.౦౯౫.౦౯
విద్యున్న యా పతన్తి దవిద్యోద్భరన్తి మే అప్యా కామ్యాని ।
జనిష్ఠో అపో నర్యః సుజాతః ప్రోర్వశీ తిరత దీర్ఘమాయుః ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౦

జజ్జిష ఇతా గోపిథ్యాయ హి దధాథ తత్పురూరవో మ ఓజః ।
 అశాసం త్వా విదుషీ సస్మిన్నహన్న మ ఆశ్శోణోః కిమభుగ్వదాసి ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౦
 కదా సూనుః పితరం జాత ఇచ్ఛాచ్ఛక్రన్నాశ్రు వర్తయద్విజానన్ ।
 కో దమ్పతీ సమనసా వి యూయోదధ యదగ్నిః శ్వశురేషు దీదయత్ ॥
 ౧౦.౦౯౫.౧౧
 ప్రతి బ్రవాణి వర్తయతే అశ్రు చక్రన్న క్రన్దదాధ్యే శివాయై ।
 ప్ర తత్రే హినవా యత్రే ఆస్మై పరేహ్యస్తం నహి మూర మాపః ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౩
 సుదేవో అద్య ప్రపతేదనావృత్పరావతం పరమాం గస్తవా ఉ ।
 అధా శయీత నిర్వతేరుపస్థేఽధైనం వృకా రభసాసో అద్యుః ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౪
 పురూరవో మా మృథా మా ప్ర పప్తో మా త్వా వృకాసో అశివాస ఉ క్షన్ ।
 న వై స్రైణాని సఖ్యాని సన్తి సాలావృకాణాం హృదయాన్యేతా ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౫
 యద్విరూపాచరం మర్త్యేష్యవనం రాత్రీః శరదశ్చతస్రః ।
 ఘృతస్య స్తోకం సకృదహ్నా ఆశ్నాం తాదేవేదం తాతృపాణా చరామి ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౬
 అన్తరిక్షప్రాం రజసో విమాసీముప శిక్షామ్యుర్వశీం వసిష్ఠః ।
 ఉప త్వా రాతిః సుకృతస్య తిష్ఠాన్ని వర్తస్వ హృదయం తప్యతే మే ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౭
 ఇతి త్వా దేవా ఇమ ఆహురైశ యథేమేతద్భవసి మృత్యుబంధుః ।
 ప్రజా తే దేవాన్జవిషా యజాతి స్వర్గ ఉ త్వమపి మాదయాసే ॥ ౧౦.౦౯౫.౧౮

The story is elaborated in Harivamsha 1.26, Urvashi-Pururava vRittam, legend of Uravashi-purUrava.

The following two are also part of Akyana Suktas or Samvada Suktas from Rigveda considered as popular subjects/stories for Indian theater.

Although like Samvada Sukta as the one above, they cannot be considered to “destroy the causes of misunderstandings and quarrel between couples and establish peace and harmony in the family” as attributed to Samvada Sukta.

Yama-Yami conversation

ఓ చిత్సఖాయం సఖ్యా వవృత్యాం తిరః పురూ చిదరవం జగన్వాన్ |
 పితుర్నపాతమా దధీత వేధా అధి క్షమి ప్రతరం దీధ్యానః || ౧౦.౦౧౦.౦౧
 న తే సఖా సఖ్యం వష్ట్యేతత్సలజ్ఞా యద్విషురూపా భవతి |
 మహస్పత్రాసో అనురస్య వీరా దివో ధర్తార ఉర్వియా పరి ఖ్యన్ || ౧౦.౦౧౦.౦౨
 ఉశన్తి ఘా తే అమృతాస ఏతదేకస్య చిత్త్యజనం మర్త్యస్య |
 ని తే మనో మనసి ధాయ్యస్మే జన్యుః పతిస్తన్వఙ్మా వివిశ్యాః || ౧౦.౦౧౦.౦౩
 న యత్పూరా చకృమా కథ నూనమృతా వదన్తో అన్పతం రపేమ |
 గన్ధర్వో అప్స్వప్యా చ యోషా సా నో నాభిః పరమం జామి తన్నో || ౧౦.౦౧౦.౦౪
 గర్భే ను నౌ జనితా దమృతీ కర్ణేవస్త్యష్టా సవితా విశ్వరూపః |
 నకిరస్య ప్ర మినన్తి వ్రతాని వేద నావస్య పృథివీ ఉత ద్యౌః || ౧౦.౦౧౦.౦౫
 కో అస్య వేద ప్రథమస్యాహ్నుః క ఈం దదర్శ క ఇహ ప్ర వోచత్ |
 బృహన్మిత్రస్య వరుణస్య ధామ కదు బ్రవ ఆహనో వీచ్యా న్వాన్ || ౧౦.౦౧౦.౦౬
 యమస్య మా యమ్యంఙ్ కామ ఆగన్మమానే యోనౌ సహశేయ్యాయ |
 జాయేవ పత్యే తన్వం రిరిచ్యాం వి చిదప్సహేవ రథ్యేవ చక్రా || ౧౦.౦౧౦.౦౭
 న తిష్ఠన్తి న ని మిషన్త్యేతే దేవానాం స్పశ ఇహ యే చరన్తి |
 అన్యేన మదాహనో యాహి తూయం తేన వి వృహ రథ్యేవ చక్రా || ౧౦.౦౧౦.౦౮
 రాశ్రీభిరస్మా అహభిర్దశస్యేత్సూర్యస్య చక్షుర్ముహురున్మిమీయాత్ |
 దివా పృథివ్యా మిథునా సబన్ధా యమీర్యమస్య బిభృయాదజామి || ౧౦.౦౧౦.౦౯
 ఆ ఘా తా గచ్ఛానుత్తరా యుగాని యత్ర జామయః కృణవన్నజామి |
 ఉప బర్భృహి వృషభాయ బాహుమన్యమిచ్ఛస్వ సుభగే పతిం మత్ || ౧౦.౦౧౦.౧౦
 కిం భ్రాతానద్యదనాథం భవతి కిము స్వసా యన్నిర్పతిర్మిగచ్ఛాత్ |
 కామమూతా బహ్వేతద్రపామి తన్వా మే తన్వంఙ్ సం పిప్పగ్ధి || ౧౦.౦౧౦.౧౧
 న వా ఉ తే తన్వా తన్వంఙ్ సం పప్రచ్ఛ్యాం పాపమాహుర్యః స్వసారం నిగచ్ఛాత్ |
 అన్యేన మత్ప్రముదః కల్పయస్వ న తే భ్రాతా సుభగే వష్ట్యేతత్ || ౧౦.౦౧౦.౧౨
 బతో బతాసి యమ వైవ తే మనో హృదయం చావిదామ |
 అన్యా కిల త్వాం కక్ష్యేవ యుక్తం పరి ష్వజాతే లిబుజేవ వృక్షమ్ || ౧౦.౦౧౦.౧౩

అన్యము ష త్వం యమ్యన్య ఉ త్వాం పరి ష్వజాతే లిబుజేవ వృక్షమ్ |
 తన్య వా త్వం మన ఇచ్చా స వా తవాధా కృణుష్య సంవిదం సుభద్రామ్ ||
 ౧౦.౦౧౦.౧౪

Sarama-Pani conversation

కిమిచ్చన్తి సరమా ప్రేదమానడ్డూరే హ్యధ్వా జగురిః పరాచైః |
 కాస్మేహితిః కా పరితక్మ్యాసీత్కథం రసాయా అతరః పయాంసి || ౧౦.౧౦౧.౦౧
 ఇన్ద్రస్య దూతీరిషితా చరామి మహ ఇచ్చన్తి పణయో నిధీన్యః |
 అతిష్కదో భియసా తన్న ఆవత్తథా రసాయా అతరం పయాంసి || ౧౦.౧౦౧.౦౨
 కీదృజ్జన్త్రః సరమే కా దృశికా యన్యేదం దూతీరసరః పరాకాత్ |
 ఆ చ గచ్ఛన్మిత్రమేనా దధామాథా గవాం గోపతిర్నో భవతి || ౧౦.౧౦౧.౦౩
 నాహం తం వేద దభ్యం దభత్స యన్యేదం దూతీరసరం పరాకాత్ |
 న తం గూహన్తి స్రవతో గభీరా హతా ఇన్ద్రేణ పణయః శయధ్యే || ౧౦.౧౦౧.౦౪
 ఇమా గావః సరమే యా ఐచ్చః పరి దివో అన్తాన్సుభగే పతన్తి |
 కస్త ఏనా అవ సృజాదయుధ్వస్యాతాస్మాకమాయుధా సన్తి తిగ్మా || ౧౦.౧౦౧.౦౫
 అనేన్యా వః పణయో వచాన్యనిషవ్యాస్తన్యః సన్తు పాపిః |
 అధృష్టో వ ఏతవా అస్తు పన్థా బృహస్పతిర్వ ఉభయా న మృళాత్ || ౧౦.౧౦౧.౦౬
 అయం నిధిః సరమే అద్రిబుధ్నో గోభిరశ్వేభిర్వసుభిర్వృష్టః |
 రక్షన్తి తం పణయో యే సుగోపా రేకు పదమలకమా జగన్త || ౧౦.౧౦౧.౦౭
 ఏహ గమన్సుషయః సోమశితా అయాస్యో అజ్గరసో నవగ్వాః |
 త ఏతమూర్వం వి భజన్త గోనామథైతద్యచః పణయో వమన్నిత్ || ౧౦.౧౦౧.౦౮
 ఏవా చ త్వం సరమ ఆజగన్త ప్రబాధితా సహసా దైవ్యేన |
 స్వసారం త్వా కృణువై మా పునర్థా అప తే గవాం సుభగే భజామ || ౧౦.౧౦౧.౦౯
 నాహం వేద బ్రాతృత్వం నో స్వస్మత్వమిన్ద్రో విదురజ్గీరసశ్చ ఘోరాః |
 గోకామా మే అచ్చదయన్యదాయమపాత ఇత పణయో వరీయః || ౧౦.౧౦౧.౧౦
 దూరమిత పణయో వరీయ ఉద్ధావో యన్తు మినతీర్పతేన |

బృహస్పతిర్యా అవిన్తన్ని గూఞ్వాః సోమో గ్రావాణ ఋషయశ్చ విప్రాః ॥ ౧౦.౧౦౮.౧౧

——
Samvada or Akhyana sukta from Rigveda Samhita Mandala 10
pdf was typeset on December 3, 2021

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

